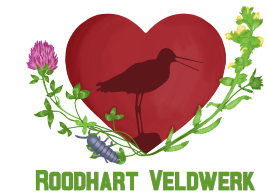

KRUIDENRIJKE GRASLANDDAG

14 april 2026

ADVIESLOKET
BODEM & NATUUR

Programma	9:30 uur	10:00 - 10.10 uur	10:10 - 10.50 uur	11:00 - 11:45 uur	11:45 - 12:00	12:00 - 12:45 uur	12:45 - 14:00 uur	14:00 - 15:30 uur	15:30 uur
	inloop	Welkom	Aftrap	Kennissessie 1	Verplaatsen naar 2de ronde	Kennissessie 2	Lunch	Excursies	Samenvatting en Borrel
Achterzaal (130 pers)		Welkom door Celine Roodhart en Kristianne van der Put (Adviesloket Bodem en Natuur)	Tineke de Vries (Stichting Part-ner) en Sytse Gerritsma (melkveehouder) over samenwerking op graslandontwikkeling Harm Rijnveld over invloed van mestkwaliteit op graslandontwikkeling en praktische handvatten (mestsignalen)	Eddy Wymenga (Altenburg & Wymenga) neemt ons mee in de sturende factoren in kruidenrijkdom ontwikkeling in veenweidegebied en hoe extensivering en opzetten van waterpeilen kunnen leiden tot een stukje ontsporing richting pitrus prairies. Wat zijn aanbevelingen bij ontwikkeling en instandhoudingbeheer van kruidenrijke graslanden om verpitrussing te voorkomen of te beperken?		Anne Jansma (Agreco) gaat in op hoe de intensiteit van graslandbeheer de grootteverdeling en diversiteit van insectenpopulaties beïnvloedt. Aan de hand van onderzoek naar loopkevers en de biomassa van insecten in intensief en extensief beheerde, kruidenrijke graslanden in Friesland bespreekt hij de invloed van factoren zoals bloemaanbod, graslandproductiviteit en maaibeheer.		Agrarisch collectief ELAN (ANLB) Ontwikkeling & instandhoudingbeheer kruidenrijk grasland in het ANLB: hoe dan? Onder begeleiding van Sander Zonderland & David Kingma	
De Stins (45 personen)				Warner Reinink (Natuurmonumenten) Vruchtbare samenwerking tussen boer en boswachter in graslandbeheer: Wat is daarvoor nodig? Warner Reinink benoemt wat hij op basis van praktijkervaring is tegengekomen in graslandbeheer en samenwerking daarin met pachtende boeren en boerinnen.		Roelof Jan Koops (Cruydt Hoeck) Autochtone introductie van zaden. Als beheer en bodem op orde zijn en er toch soorten blijven missen in de vegetatie. Roelof Jan neemt ons mee in wat een aanpak zou kunnen zijn, passend bij graslandtypering, grondsoort en ligging van het grasland.		LIVE! Schildering verteringstelsel koe door Annelies Touw & duiding door Peter Takens (Takens Kringlooplandbouw) over Mineralenbenutting in relatie tot kruidenrijkdom in graslanden + aansluitend een telvak in een beweid grasland met Celine Roodhart (Roodhart Veldwerk)	
De Kas (24 personen)				Harm Rijnveld (Terug naar de Basis) vertelt over de rol die mest heeft in een gezond bodem-plant-dier systeem. Hij legt uit wat de waarde is van goede mest voor de bovengrondse en ondergrondse ecologie. Het rantsoen van de dieren, de bewaring van de mest en de begrazing van (natuur) percelen zijn de belangrijkste factoren die de kwaliteit van de mest en dus de waarde voor de ecologie bepalen. Welke rol speelt het rantsoen? Hoe kun je goede mest krijgen op het bedrijf? In deze praktische sessie met voorbeelden leer je hoe je deze kennis morgen al kunt gebruiken.		Harm Rijnveld (Terug naar de Basis) vertelt over de rol die mest heeft in een gezond bodem-plant-dier systeem. Hij legt uit wat de waarde is van goede mest voor de bovengrondse en ondergrondse ecologie. Het rantsoen van de dieren, de bewaring van de mest en de begrazing van (natuur) percelen zijn de belangrijkste factoren die de kwaliteit van de mest en dus de waarde voor de ecologie bepalen. Welke rol speelt het rantsoen? Hoe kun je goede mest krijgen op het bedrijf? In deze praktische sessie met voorbeelden leer je hoe je deze kennis morgen al kunt gebruiken.		Kristianne van der Put en Roelof Jan Koops (Vlechtwerk) op excursie: Verschraald tot je een ons weegt? Waar herken je gedegenerende percelen aan en hoe kom je weer naar een vruchtbaar en biodivers perceel?	
De Suite 1 (18 Personen)				Anne Jansma (Agreco) gaat in op hoe de intensiteit van graslandbeheer de grootteverdeling en diversiteit van insectenpopulaties beïnvloedt. Aan de hand van onderzoek naar loopkevers en de biomassa van insecten in intensief en extensief beheerde, kruidenrijke graslanden in Friesland bespreekt hij de invloed van factoren zoals bloemaanbod, graslandproductiviteit en maaibeheer.		Eddy Wymenga (Altenburg & Wymenga) Eddy Wymenga neemt ons mee in de sturende factoren in kruidenrijkdom ontwikkeling in veenweidegebied en hoe extensivering en opzetten van waterpeilen kunnen leiden tot een stukje ontsporing richting pitrus prairies. Wat zijn aanbevelingen bij ontwikkeling en instandhoudingbeheer van kruidenrijke graslanden om verpitrussing te voorkomen of te beperken?		Op excursie met It Fryske Gea naar Kruiden -en faunarijk grasland in ontwikkeling en in instandhoudingbeheer. Hoe pakt It Fryske Gea graslandbeheer en afspraken hierover met pachters aan? Met Michel Krol (It Fryske Gea) & Pieter Jansma (Studio Habitats)	
De Suite 2, (18 Personen)				Roelof Jan Koops (Cruydt Hoeck) Autochtone introductie van zaden. Als beheer en bodem op orde zijn en er toch soorten blijven missen in de vegetatie. Roelof Jan neemt ons mee in wat een aanpak zou kunnen zijn, passend bij graslandtypering, grondsoort en ligging van het grasland.		Warner Reinink (Vereniging Natuurmonumenten) Vruchtbare samenwerking tussen boer en boswachter in graslandbeheer: Wat is daarvoor nodig? Warner Reinink benoemt wat hij op basis van praktijkervaring is tegengekomen in graslandbeheer en samenwerking daarin met pachtende boeren en boerinnen.		Op excursie met Staatsbosbeheer (Jochem van de Kerkvoorde) naar Kruiden en faunarijk grasland (SNL) in de Linde vallei. Hoe pakt Staatsbosbeheer graslandbeheer en afspraken hierover met pachters aan?	

